

Отримано 04.08.2026р.
Голова разової
спеціалізованої
вченої ради PhD 16182
Юлія Олександрівна

Голові разової спеціалізованої вченої ради
PhD 16182
у Запорізькому національному університеті
доктору економічних наук, професору,
професору кафедри фінансів, банківської
справи, страхування та фондового ринку
Запорізького національного університету
Огренич Юлії Олександрівні

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата економічних наук, доцента
Горбунової Анни Володимирівни
на дисертаційну роботу Петрякова Володимира Миколайовича
на тему «Розробка антикризової стратегії підприємства в умовах
нестабільного зовнішнього середовища»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 051 Економіка
(галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки)

АКТУАЛЬНІСТЬ ТЕМИ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК З НАУКОВИМИ ПЛАНАМИ, ПРОГРАМАМИ, ТЕМАМИ

Сучасні промислові підприємства України змушені працювати в середовищі, де кризові явища набули не епізодичного, а системного й затяжного характеру: воєнні ризики, енергетична нестабільність, порушення ланцюгів постачання та збуту, а також нові регуляторні вимоги європейського ринку (механізм вуглецевого коригування імпорту) діють одночасно й підсилюють одне одного. За таких умов антикризове управління перестає бути разовою реакцією на окрему подію й перетворюється на постійну складову стратегічного менеджменту підприємства. Це вимагає інструментів, які дозволяють не лише констатувати кризовий стан, а й завчасно виявляти загрози, вимірювати стійкість підприємства та гнучко змінювати стратегію відповідно до рівня зовнішнього тиску. Водночас у теорії та практиці бракує цілісного підходу, який поєднував би раннє попередження, оцінювання стійкості й сценарне забезпечення стратегічних рішень у єдиній системі. Викладене підтверджує актуальність і своєчасність розроблення антикризової стратегії підприємства в умовах нестабільного зовнішнього середовища.

Важливо зауважити, що метою рецензованої дисертаційної роботи є розроблення теоретико-методичних засад і обґрунтування прикладного

інструментарію формування антикризової стратегії підприємства в умовах нестабільного зовнішнього середовища.

Зазначена мета дисертаційної роботи повністю відповідає її темі та розкривається у системі взаємопов'язаних актуальних наукових завдань. Слід відзначити, що основна увага автора зосереджена на дослідженні теоретичних питань, пов'язаних із узагальненням сутності антикризової стратегії підприємства за нестабільного зовнішнього середовища, класифікації кризових факторів та індикаторів, а також розробці на цій основі науково-методичних і практичних рекомендацій щодо вдосконалення антикризової стратегії підприємства в умовах нестабільного зовнішнього середовища, забезпечення безперервного антикризового управління, здійснення ранньої діагностики криз, оцінювання стійкості підприємства. Сформульовані висновки є узагальненням результатів наукових досліджень та слугують основою для розробки практичних рекомендацій щодо вирішення зазначеної наукової проблеми.

Вагомим підтвердженням актуальності теми дисертаційної роботи Петракова Володимира Миколайовича є її виконання відповідно до тематики науково-дослідних робіт економічного факультету Запорізького національного університету, а саме: «Інноваційні підходи модернізації фінансового механізму повоєнного відновлення економіки України» (державний реєстраційний номер 0123U102122); «Використання інноваційних фінансових інструментів повоєнного відновлення територій України на засадах цифровізації та модернізації» (державний реєстраційний номер 0123U102123) (довідка № 01/01-23/1852 від 06.11.2025 р.). Відповідно до вказаних тем дисертантом удосконалено двоконтурну методику експрес- і фундаментальної діагностики, семиблочну класифікацію кризових факторів та індикаторів, модель «міні-кластерного» антикризового управління технологічно нерозривними, але юридично окремими промисловими підприємствами, сформовано визначення сутності поняття «антикризова стратегія підприємства за нестабільного зовнішнього середовища».

Крім того, матеріали дисертаційного дослідження використані під час розробки держбюджетних науково-дослідних робіт Запорізького національного університету за темами: «Європейські практики діджиталізації як інструмент забезпечення соціально-економічної безпеки в умовах війни та повоєнний період» (державний реєстраційний номер 0124U000600);

«Штучний інтелект як інструмент протидії дезінформації в період війни та повоєнного відновлення економіки України» (державний реєстраційний номер 0125U000996) (довідка № 01/01-23/1851 від 06.11.2025 р.). Зокрема, в межах вказаних тем, автором удосконалено методика ранньої діагностики криз для промислового підприємства як методичне ядро системи раннього попередження, розроблено адаптивну сценарну модель з тригерами переключення між сценаріями.

Таким чином, дисертаційне дослідження Петрякова Володимира Миколайовича є актуальним, своєчасним та перспективним для подальшого розвитку обраного наукового напрямку. Робота містить авторське бачення щодо вирішення теоретико-методичних та практичних питань, пов'язаних із розробкою антикризової стратегії підприємства в умовах нестабільного зовнішнього середовища.

СТУПІНЬ ОБГРУНТОВАНOSTІ ТА ДОСТОВІРНОСТІ НАУКОВИХ ПОЛОЖЕНЬ, ВИСНОВКІВ І РЕКОМЕНДАЦІЙ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Грунтовний аналіз змісту дисертаційної роботи та наукових публікацій здобувача дає підстави стверджувати, що отримані результати дослідження, сформульовані висновки і практичні рекомендації є достовірними та належним чином науково обгрунтованими. Їх достовірність забезпечується використанням сучасного теоретико-методичного інструментарію, практичного базису дослідження, інформаційної бази та апробацією основних наукових результатів. Дисертаційна робота має логічну структуру, а кожен її розділ завершується змістовними висновками. Поставлена мета та наукові завдання в повній мірі досягнуті завдяки здійсненню комплексного аналізу широкого кола вітчизняних і зарубіжних джерел, статистичних матеріалів та інших інформаційних ресурсів.

Теоретичну основу дисертаційного дослідження становлять сучасні теоретичні положення щодо розробки антикризової стратегії підприємства, а також праці вітчизняних та закордонних науковців з питань економічної теорії, теорії стратегічного й антикризового управління, теорії організаційної стійкості, теорії динамічних здатностей і сценарного планування. Використаний теоретичний базис є достатнім для формування обгрунтованих висновків і отримання достовірних результатів дисертаційної роботи.

Інформаційну базу дисертаційної роботи становлять законодавчі та нормативно-правові акти України, регламенти Європейського Союзу, офіційні статистичні й аналітичні матеріали, фінансова та управлінська звітність, а також первинна документація підприємств.

Методологічну основу дисертаційної роботи формує сукупність загальнонаукових та спеціальних методів дослідження, використання яких дозволило дисертанту досягти поставленої мети, вирішити сформульовані наукові завдання, зокрема: термінологічного аналізу, узагальнення, порівняння, системного підходу, методу класифікації та групування, абстрактно-логічного методу, аналізу й синтезу, індукції та дедукції, статистичного й фінансово-економічного аналізу, порівняльного і структурно-функціонального аналізу, моделей прогнозування банкрутства (Е. Альтмана, Г. Спрінгейта, Р. Таффлера, Дж. Ольсона (O-score), О. О. Терещенка), бального оцінювання й інтегральних показників, PESTEL-і SWOT-аналізу, системно-структурного аналізу, методу проєктування організаційних структур і регламентів, сценарного аналізу, аналізу чутливості, методу дисконтування грошових потоків (NPV, ROI, IRR), графоаналітичний. Комплексне використання загальнонаукових та спеціальних методів дослідження забезпечило належний рівень обґрунтованості отриманих результатів.

Наведені в дисертаційній роботі довідки про впровадження підтверджують успішну апробацію та практичне застосування основних наукових положень, висновків і результатів дослідження на промислових підприємствах Запорізької області. Отже, результати проведеного аналізу підтверджують належний рівень обґрунтованості, достовірності та практичної значущості наукових положень, висновків та рекомендацій, викладених у дисертації Петрякова Володимира Миколайовича.

СТРУКТУРА ТА ОСНОВНІ НАУКОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Дисертація відзначається логічною структурою, системністю викладу матеріалу та достатнім рівнем обґрунтованості, аргументованості сформульованих наукових положень. Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел із 184

найменувань, 6 додатків. Обсяг основного тексту дисертації складає 197 сторінок та вона містить 58 таблиць, 35 рисунків.

Дисертаційна робота характеризується логічною структурою та її зміст повною мірою розкриває обрану тему наукового дослідження. У вступі обґрунтовано актуальність теми, визначено мета та основні завдання дослідження, окреслено наукову новизну та практичне значення одержаних результатів, а також наведено відомості щодо їх впровадження та апробації.

Перший розділ дисертаційної роботи присвячений теоретико-методичним основам розробки антикризової стратегії підприємства та відповідно на основі аналізу підходів до понять «криза», «антикризове управління» та «антикризова стратегія» сформульовано авторське визначення сутності поняття «антикризова стратегія підприємства за нестабільного зовнішнього середовища» (с. 34–35) і розвинуто концепцію безперервного антикризового управління Л. О. Лігоненко (с. 32–37); обґрунтовано інтегровану теоретичну рамку формування антикризової стратегії з функціональним розподілом семи підходів (с. 38–45); розвинуто семиблочну класифікацію кризових факторів та індикаторів (с. 46–68); розкрито методичні засади діагностики, обґрунтовано двоконтурну методику експрес- і фундаментальної діагностики та сформовано шестикомпонентну модель оцінювання стійкості підприємства (с. 69–93).

Другий розділ охоплює аналітичну оцінку галузевого та корпоративного контексту формування антикризової стратегії, а саме автором проаналізовано умови функціонування вітчизняної металургії та здійснено оцінку ефективності діяльності п'яти системоутворюючих підприємств групи Metinvest, що дозволило визначити рівень їх уразливості до зовнішніх шоків і спільні системні ризики галузі (с. 97–115); виконано розрахунок показників фінансової стійкості й діагностику ймовірності банкрутства за моделями Е. Альтмана, Г. Спрінгейта, Р. Таффлера, Дж. Ольсона, О. О. Терещенка з метою виявлення підприємств із підвищеним ризиком втрати платоспроможності (с. 116–133); апробовано шестикомпонентну модель оцінювання стійкості, використання якої дозволило кількісно оцінити рівень стійкості кожного підприємства та визначити його найуразливіші складові, проведено PESTEL-

і SWOT-аналіз та обґрунтовано доцільність формування антикризової стратегії (с. 134–157).

У третьому розділі удосконалено методику ранньої діагностики криз на основі восьми груп сигналів та сімнадцяти індикаторів ризику з чотирма пороговими зонами, яка дозволила завчасно виявляти кризові загрози за слабкими сигналами та визначати ступінь їх гостроти (с. 161–180); удосконалено організаційний механізм реалізації антикризової стратегії, зокрема транснаціональний формат Антикризового комітету та модель «міні-кластерного» антикризового управління, комплексне використання яких забезпечило узгоджене ухвалення антикризових рішень і розподіл критичних ресурсів між технологічно пов'язаними підприємствами (с. 181–201); розроблено адаптивну сценарну модель з тригерами переключення між сценаріями, яка забезпечила динамічне перемикання між цільовими сценаріями відповідно до фактичного рівня зовнішніх загроз, здійснено оцінку економічної ефективності трьох цільових сценаріїв за показниками NPV, ROI, IRR та сформовано модель антикризової стратегії з обґрунтуванням потенціалу її застосування на трьох рівнях, використання якої гарантуватиме можливість поширення розробленого інструментарію на інші підприємства й галузі без зміни його методичного ядра (с. 202–225).

Висновки дисертаційної роботи є чітко сформульованими, логічно впливають із проведеного дослідження та відповідають поставленим меті і завданням. Зміст дисертації та її структурних розділів узгоджується з темою дослідження, відповідає меті роботи та відображає послідовне вирішення поставлених наукових завдань. Аналіз списку використаних джерел та посилань на них у тексті роботи свідчить про опрацювання широкого кола праць вітчизняних та зарубіжних вчених, а також використання статистичних матеріалів і даних діяльності підприємств. Отримані результати дослідження повністю відповідають темі дисертації та мають належний рівень наукового обґрунтування. Це дає підстави стверджувати, що дисертаційна робота Петрякова Володимира Миколайовича є самостійним та авторським науковим дослідженням.

НАУКОВА НОВИЗНА ОДЕРЖАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Аналіз наукових положень та результатів дисертаційної роботи свідчить, що дослідження містить комплекс вагомих теоретичних та науково-методичних положень. Основні наукові результати спрямовані на розвиток наявних та обґрунтування нових науково-методичних підходів до формування антикризової стратегії великого промислового підприємства за хронічної багатосарової турбулентності зовнішнього середовища, здійснення діагностики криз, оцінювання стійкості, формування рекомендацій до безперервного антикризового управління.

Сформульовані в дисертаційній роботі наукові положення є результатом самостійного дослідження автора та відображають його особистий внесок у розвиток теоретичних і прикладних аспектів економічної науки. Ознайомлення зі змістом роботи Петрякова Володимира Миколайовича дає підстави визначити основні наукові положення, які характеризують її новизну, а саме:

1. Розроблено адаптивну сценарну модель з тригерами переключення між сценаріями (с. 202–222), у якій сценарії виступають робочими режимами стратегії з автоматичним перемиканням за пороговими значеннями індикаторів. Особливість сценарної моделі полягає в тому, що сценарії функціонують як взаємопов'язані робочі режими єдиної стратегії, а не як відокремлені прогнози майбутнього та її використання дозволить оперативно змінювати антикризові заходи відповідно до фактичного рівня зовнішніх загроз без перегляду стратегії в цілому.

2. Удосконалено модель «міні-кластерного» антикризового управління технологічно нерозривними, але юридично окремими промисловими підприємствами (с. 181–201), яка, на відміну від наявних, формалізує спільне ухвалення антикризових рішень і розподіл критичних ресурсів через розвинений антикризовий протокол без злиття юридичних осіб. Впровадження моделі дозволить узгоджено керувати антикризовими діями технологічно пов'язаних підприємств і забезпечити безперебійність єдиного виробничого ланцюга.

3. Удосконалено транснаціональний формат організаційного механізму Антикризового комітету (с. 182–195) із залученням представників закордонних активів з правом дорадчого голосу. Особливість організаційного механізму Антикризового комітету полягає у залученні представників

закордонних активів групи з правом дорадчого голосу за збереження українського центру ухвалення рішень.

4. Удосконалено інтегровану теоретичну рамку формування антикризової стратегії (с. 38–45), у якій сім наукових підходів поєднано в єдину методологічну конструкцію із закріпленням за кожним окремої функції. Дотримання теоретичної рамки дозволить формувати антикризову стратегію на цілісній методологічній основі, уникаючи фрагментарного застосування окремих теоретичних підходів.

5. Удосконалено методику ранньої діагностики криз для промислового підприємства (с. 161–180), яку побудовано на восьми групах сигналів і сімнадцяти індикаторах ризику з чотирма пороговими зонами, що розширює традиційний фінансово-орієнтований моніторинг безпековою, енергетичною та СВМ-регуляторною складовими. Апробація сформованої методики дозволить своєчасно виявляти кризові загрози на ранній стадії та обґрунтовано визначати відповідний режим реагування.

6. Удосконалено двоконтурну методику експрес- і фундаментальної діагностики (с. 74–77, 85–87, 197), яка дозволяє поєднати оперативну експрес-оцінку стану підприємства з поглибленим восьмиетапним обґрунтуванням стратегічних рішень у межах єдиного процесу.

7. Набула подальшого розвитку семиблочна класифікація кризових факторів та індикаторів (с. 56–68), яка зведена в таблицю-карту «джерело нестабільності – фактор – індикатор раннього виявлення» та доповнена інструментарієм слабких сигналів. Дотримання даної класифікації дозволило систематизувати кризові фактори за джерелами нестабільності та безпосередньо переходити від їх виявлення до моніторингу за конкретними індикаторами.

8. Набула подальшого розвитку шестикомпонентна модель оцінювання стійкості підприємства (с. 83–93, 134–157) з п'ятибальним оцінюванням складових і п'ятирівневою інтерпретацією інтегрального показника. Застосування моделі на підприємствах надає можливість отримати узагальнену кількісну оцінку стійкості за всіма ключовими складовими та виявити найслабші ланки для першочергового реагування.

9. Уточнено сутність поняття «антикризова стратегія підприємства за нестабільного зовнішнього середовища» (с. 34–35), яку розглянуто як інтегрований довгостроковий комплекс управлінських рішень, принципів і

механізмів, що забезпечує раннє виявлення загроз, стійкість критичних бізнес-процесів, динамічну реконфігурацію ресурсів і безперервну адаптацію до багат шарових зовнішніх шоків. Особливість сформованого визначення полягає у перенесенні акценту з реагування на вже наявну кризу на превентивність і безперервність антикризових дій.

10. Набула подальшого розвитку концепція безперервного антикризового управління Л. О. Лігоненко (с. 32–37), яка представлена у вигляді єдиного контуру зі зворотним зв'язком і режимами роботи за зонами індикаторів ризику.

11. Сформовано модель антикризової стратегії з обґрунтуванням потенціалу її застосування на трьох рівнях (с. 223–225) – на інших активах Metinvest Holding, металургійних підприємствах поза групою та в інших галузях промисловості. Впровадження удосконаленої моделі на підприємствах дозволить поширити розроблений антикризовий інструментарій на однотипні за характером зовнішніх загроз об'єкти без зміни його методичного ядра.

Оцінюючи рівень обґрунтованості наукової новизни результатів, представлених у дисертаційній роботі, слід відзначити ґрунтовне теоретичне та методичне опрацювання автором основних аспектів досліджуваної проблематики. Проведене наукове дослідження та отримані результати дали змогу вирішити важливе науко-прикладне завдання, пов'язане із удосконаленням теоретико-методичних підходів і розробкою практичних рекомендацій щодо формування антикризової стратегії підприємства в умовах нестабільного зовнішнього середовища. Отримані здобувачем наукові результати характеризуються науковою новизною, є обґрунтованими та мають теоретичне і практичне значення.

ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

Практичне значення результатів дисертаційного дослідження полягає в розробці науково-обґрунтованих та методично-завершених положень, які доведені до рівня практичних рекомендацій та спрямовані на впровадження антикризової стратегії, здійснення антикризового управління, оцінку стійкості та діагностику криз, забезпечення стабільності роботи підприємств

в умовах нестабільності зовнішнього середовища. Аналіз змісту дисертаційної роботи та наукових публікацій здобувача дає підстави стверджувати, що запропоновані автором рекомендації мають вагоме практичне значення, зокрема: адаптивна сценарна модель з тригерами переключення між сценаріями; модель «міні-кластерного» антикризового управління технологічно нерозривними, але юридично окремими промисловими підприємствами; методика ранньої діагностики криз для промислового підприємства; двоконтурна методика експрес- і фундаментальної діагностики; шестикомпонентна модель оцінювання стійкості підприємства; концепція безперервного антикризового управління Л. О. Лігоненко; модель антикризової стратегії з обґрунтуванням потенціалу її застосування на трьох рівнях.

Розроблені автором наукові положення та практичні рекомендації знайшли практичне впровадження у діяльності підприємств, що підтверджує їх прикладну цінність і можливість ефективного використання, зокрема: ПАТ Запорізький металургійний комбінат «Запоріжсталь» (довідка № 7150/16 від 21.09.2025 р.); ПрАТ «Запоріжвогнетрив» (довідка № 4391/22 від 27.10.2025 р.); ПрАТ «Запоріжжкокс» (довідка № 2834/26 від 05.11.2025 р.).

Поряд із практично орієнтованими розробками дисертаційна робота містить результати, що мають важливе теоретичне значення: удосконалено транснаціональний формат організаційного механізму Антикризового комітету; визначено інтегровану теоретичну рамку формування антикризової стратегії з функціональним розподілом семи підходів; сформовано семиблочну класифікацію кризових факторів; уточнено сутність поняття «антикризова стратегія підприємства за нестабільного зовнішнього середовища».

Вагомі теоретико-методичні розробки використані у навчальному процесі Запорізького національного університету під час викладання дисциплін «Економіка підприємства», «Фінанси підприємств», «Антикризове управління корпорацією», «Управління фінансовою санацією та банкрутством підприємств», «Фінансовий менеджмент» (довідка № 01/01-23/2168 від 31.12.2025 р.).

ВИКЛАД ПОЛОЖЕНЬ, ВИСНОВКІВ ТА РЕКОМЕНДАЦІЙ ДИСЕРТАЦІЇ В НАУКОВИХ ПРАЦЯХ ДИСЕРТАНТА

Проведений аналіз наукових публікацій здобувача свідчить про повноту висвітлення основних наукових положень, висновків та результатів дисертаційного дослідження у науковій літературі. Основні теоретичні положення і висновки дисертації викладено у 15 наукових працях, з них: 7 статей у наукових фахових виданнях України, які включено до міжнародних наукометричних баз, 2 статті у наукових періодичних виданнях інших держав, 6 тез доповідей за матеріалами конференцій. Загальний обсяг публікацій становить 10,85 друк. арк. (особисто автору належить 10,42 друк. арк.).

Основні наукові положення, висновки та результати дисертаційного дослідження належним чином висвітлено у змісті наукових публікацій здобувача. Обсяг, кількість та зміст публікацій дисертанта відповідають чинним вимогам до опублікування результатів дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Усі наукові результати, викладені в дисертаційній роботі, отримані автором самостійно та відображають його особистий науковий внесок. З наукових праць, опублікованих у співавторстві, у дисертації використані виключно ті ідеї, положення та результати, що є особистим здобутком автора. Це дає підстави стверджувати, що результати дисертаційного дослідження здобувача пройшли належну апробацію, а рівень їх оприлюднення повністю відповідає встановленим вимогам.

ВІДПОВІДНІСТЬ ТЕКСТУ ДИСЕРТАЦІЇ ВИМОГАМ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

За результатами аналізу тексту дисертації та наукових праць Петрякова Володимира Миколайовича, опублікованих за темою дослідження, встановлено, що автором дотримано принципів академічної доброчесності під час виконання дисертаційного дослідження. Зокрема, дисертація не містить ознак плагіату чи інших форм порушення етичних норм наукової діяльності. У дисертаційній роботі належним чином оформлені посилання на використані джерела та використання літературних джерел, законодавчої бази, статистичних даних здійснено з дотриманням вимог чинного

законодавства України про авторське право і суміжні права, а також у вступі наведено декларацію про застосування інструментів штучного інтелекту з описом меж їх використання та особистої відповідальності автора за зміст роботи.

У дисертації використано виключно ті наукові положення та результати, які є особистим здобутком автора. У працях, опублікованих у співавторстві, чітко визначено та відображено особистий внесок здобувача. Отже, дисертаційна робота Петрякова Володимира Миколайовича повністю відповідає вимогам академічної доброчесності та етичним стандартам здійснення наукових досліджень.

ЗАУВАЖЕННЯ ДО ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ ТА ДИСКУСІЙНІ ПОЛОЖЕННЯ

Високо оцінюючи змістовність дисертаційної роботи та обґрунтованість її наукових положень, висновків і рекомендацій, слід відзначити окремі дискусійні аспекти та зауваження, які потребують додаткового обговорення:

по-перше, дисертантом у підрозділі 1.2 (с. 56–68) розвинуто семиблочну класифікацію кризових факторів та індикаторів. З нашої точки зору, було б доречним уточнити, яким чином сформована класифікація узгоджується з галузевими особливостями металургійного виробництва, що підсилило б її практичну цінність;

по-друге, у підрозділі 2.2 (с. 116–133) здійснено розрахунок показників фінансової стійкості та ймовірності банкрутства на промислових підприємствах. Було б доречним відобразити тип фінансової стійкості досліджуваних підприємств, здійснити прогноз ймовірності настання банкрутства, що дозволило б сформулювати рекомендації до здійснення антикризового управління;

по-третє, у підрозділі 3.1 дисертаційної роботи (с. 161–180) удосконалено методику ранньої діагностики криз на основі системи індикаторів раннього попередження. Вважаємо, що доцільно було б навести приклад спрацювання системи раннього попередження на ретроспективних даних, що дозволило б оцінити її прогностичну спроможність;

по-четверте, у підрозділі 3.2 (с. 182–195) удосконалено транснаціональний формат Антикризового комітету. На нашу думку,

доцільно було б деталізувати періодичність і регламент його засідань, а також порядок залучення представників закордонних активів до вироблення антикризових рішень;

по-п'яте, у підрозділі 3.3 (табл. 3.18, с. 206) відображено базові припущення трьох цільових сценаріїв антикризової стратегії на прикладі ПАТ «Запоріжсталь». Проте, на нашу думку, доцільно було б обґрунтувати особливості визначення сценаріїв (виживання, стабілізація, трансформація) у відповідності до вказаних параметрів та пояснити можливість вибору означених сценаріїв для дослідженої групи підприємств, що підсилює б практичну значущість результатів.

Зазначені дискусійні положення та зауваження мають конструктивний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи Петрякова Володимира Миколайовича, а також не знижують її наукової новизни, теоретичної та практичної цінності. Дисертаційна робота є завершеним самостійним науковим дослідженням, має логічну побудову, характеризується послідовністю викладу матеріалу та належним рівнем наукового обґрунтування.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК

Дисертаційна робота Петрякова Володимира Миколайовича є завершеним самостійним науковим дослідженням, результати якого дають змогу вирішити актуальне науково-практичне завдання, пов'язане з формуванням та реалізацією антикризової стратегії підприємства в умовах нестабільного зовнішнього середовища. Матеріал дисертації викладено логічно й послідовно, а сформульовані висновки є належним чином обґрунтованими та підтверджуються результатами проведеного дослідження. У роботі отримано нові теоретично обґрунтовані та практично значущі результати, спрямовані на вдосконалення антикризового управління, впровадження антикризової стратегії, проведення діагностики криз, оцінювання стійкості, визначення кризових факторів, зростання показників фінансово-господарської діяльності промислових підприємств. Дисертацію виконано на високому теоретико-методичному рівні, з дотриманням принципів академічної доброчесності. Робота написана в науковому стилі, а її структура, зміст та обсяг відповідають встановленим вимогам до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані в дисертаційній роботі, є належним чином обґрунтованими, аргументованими, характеризуються науковою новизною та пройшли належну апробацію на науково-практичних конференціях. Основні результати та положення дисертаційного дослідження висвітлено у наукових публікаціях здобувача, зміст яких відповідає обраній тематиці дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота Петрякова Володимира Миколайовича на тему «Розробка антикризової стратегії підприємства в умовах нестабільного зовнішнього середовища» відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 (зі змінами) «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», постанові Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами) «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії». Автор дисертації – Петряков Володимир Миколайович заслуговує на присудження йому наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка.

Рецензент:

кандидат економічних наук,
доцент, доцент кафедри фінансів,
банківської справи, страхування
та фондового ринку

Запорізького національного університету

Анна ГОРБУНОВА

Підпис к.е.н., доцента Анни ГОРБУНОВОЇ засвідчую:

В.о. ректора, проректор з наукової роботи
Запорізького
національного університету

Дмитро ЯРИМБАШ